

Judith.

C

I

Ra. Queris quo tpe quibus regibus historia iudith fuerit. ob hoc p*ci*p*ue* q*z* reges qui ibi erat notati arphaxat et nabuchodonosor. apud historias al*li* siro*z* et medo*z* in ordine regum non reperiuntur. Apud assirios enim rex pri*mu* magni no*is* ninus fuit. qui i*n* regione assirio*z* nimum p*di* did qu*ā* nini*u*n v*oc* ant hebrei. hic post gentes plurimas zoroastrem bactrianop*z* regem qui primus magicas inuenisse artes de bello cecidit et ipse recessit. Qui incep*tu* dens vero semiramis totius asy regna tenuit. babilio. nam instauravit. ca*pu*te*q* assirii regni inst*itu*tuit q*d* d*icit* inconcussa pot*entia* stetit. Sed cu*m* arba*z* qui i*n* zarbates p*fectus* medo*z* nat*ōe* meditis sardanapal*z* lum reg*e* suum babilone*z* interfec*t*. regni no*men* et summan*u* in medo*z* translatu*z* qu*ā* do ap*d* latinos. p*ebas* pater amul*z* in umbris. annus ante rethel*u* n*ie* matris romuli regnare cepit. Partem aut*em* regni tenere chaldei qui babiloni*z* contra medos sibi vendi cauerunt. cui*z* potestas apud medos. p*ri*etas fuit apud chaldeos. chaldei aut*em* p*pter* anti*quā* verbis dignitez non illam su*ā* sed se ill*ū* maluerint dicere. v*n*. Nabuchodonosor et ceteri usq*z* ad cyrum qu*ā* suis viribus potestes et nomine dari legant*u* in numero reg*e* non habens illustrum. Et aut*em* tpe quo azarias qui rosi*z* sup du*as* trib*u* in biersale regnabat et iero*z* filius io*sug* x. tribus in samaria regnum assirio*z* parbat*u* et destr*uctu* at*q* ad medos translatum. et interim sine pr*incipi*b*us* res agebat*u* q*z* ad te*re* o*cū* reges medo*z* et ba*th*banam c*ō*didit civitatem. In medio aut*em* tpe chaldei p*ualebant*. Denique i*the*gla*z* salassar*z* et salmanasar*z* et sennache*z* reges assirio*z* i*stidē* te*poribus* iudeos vastau*z* at*q* captiu*z* i*uit* ante*z* te*io*ca*s* apud medos regna*z* ret. postea autem nabuchodonosor i*erosolimam* vastau*z*. Inuenimus tam*ē* inter arbat*u* et te*io*ci*z* aliquor*z* regum medo*z* introducta in cronicis nomina. v*b*i refer*z* post arbat*u*. xxvii. annis regnante*z* losarm*u* annis. xxx. in medis regnasse. post en*ū* medit*ū* annis. xl. cui successit chalduceas annis. xxxi. illi. deioces. l*iiii*. post en*ū* regnauit frabates annis. xx. te*inde* sciaras sive diocles annis. xxxii. q*z* mori*z* impium astriagi dedit qu*ā* cyrus rex psal*ru* m*ip* ipsius et filia nepos regno priu*z* ac regnum medo*z* in psas trastul*it* qui babiloni*z* vastau*z* occidens balthasar abne*z* nabuchodonosor regis babiloni*z* i*u*nate*z* vario ut test*at* iosephus. p*in* quo suo astriagi filio annos etatis. lxiiij. habete. His reg*e* successionib*z* cognitis dilig*es* lector facilius i*ndagabit*. cui p*edictor* regum maxime priu*z* o*do* narrat*on*is

Prologus in libru*z* iudith.
Incipit.

Abus liber iudith iter a i*giographa* leg*it*: cui*z* autoritas ad robora da illa q*z* in cōtentō eveni*ū*. minus ydonea i*ndicat*. Caldeo tamen sermone cōscriptus inter historias cōputatur. H*u*z q*z* h*u*libr*u* synodus nicena in numero sc*ā*z scrip*tu*ra*z* leg*is* cōputasse. acquieui pos*tu*at*o* vest*re*. y*mimo* exact*o*. et se*po*osit*is* occupat*o*ibus quib*z* vehe*mē*ter artabar. huic v*nā* lucubrati*u* unculaz dedi*z*: magis sensu*z* et sensu*z* ex verbo verb*u* tr*ā*sser*es*. Multo*z* cod*icū* varierat*z* virtu*is* s*ū*ma*z* ap*putau*i*z*: sola en*ū* q*z* intellig*ē* ite*gra* in verbis caldeis inuenire pot*ui*. latinis exp*issi*. Accipite iudith viduam. castitatis exemplu*z*. et triu*phali* laude p*per*uis e*ā* p*con*u*s* declarate. Hac en*ū* non sol*ū* feminis s*z* et viris imitabil*ē* dedit: q*z* castitatis ei*z* remunerato*z*. virtut*ē* ei*z* tale*tribuit*. ut i*uictu* o*bis* hominib*z* vinceret: et insup*abilem* superaret.

C. I.

Habu*z* superbi. Arphaxat*z* quo tempore historia iudith prenotatur. Itaq*z* rer*medo*z*z* superbi en*ū* sup*om̄is* subiugauerat multas gētes imperio*z* amplificauit deo*z* en*ū* suo et ipse edifica*z* condidit. uit ciuitatem potentissimā quā ap*pet*uit.

sed eusebius in cronicis suis asserit cambisem filiu*z* cyri qui post patre. x*ii*. annis regnante*z*. viij. annis in psida regnauit ab hebreis nabuchodonosor vocari sub quo iudith historia scripta sit. Sed q*z* ista historia dicit arfax art*h* regem medo*z* non innenio quom*ō* regnū assyrioz a medis vastatu*z* at*q* destr*uctu*r rursus ip*si*s medis qualuerit. si cambisem nabuchodonosor intellig*ē* nisi forte dicat*z* cambiles qui gētes finitimas impugnasse*z* egyptum iugasse*z*. cu*m* regnū assyrioz at*q* glarum. v*n*um esset aliquē regē no*mine* arphaxat*z* in media repugnātem vice*rit* at*q* suo impio*z* sub*wigauerit*.

C. I.

Arphaxat Ra. Mystic. Per arphaxat*z* sub*sp*bi exprimitur quo*z* conatus et labor*z* q*z* vastum tumoris et elationis agit facile*z* in potestate nabuch. dyaboli cadit. ipse est en*ū* rex sup*om̄is* filios superbie.

Meribathani*z* Que medie provincie metropolis en*ū* re*z* p*di*dit arphaxat*z* mirabiliter ap*ificauit* sic daniel p*pha*sim ioseph*u* sub*dar*io re*z* in eadē ciuitate medie mansole*z* valde p*dar*um p*stru*ctu*z* mira arte pos*uit* q*z* quac*u* die cern*it* ea*z* de*con*structu*z* putatur q*z* sic pulchritudo noua*z* et materia solid*u*. Ibi usq*z* hodie reges psarum at*q* medonū sepeliunt*z*. et cui h*ęc* cura p*mi*ent*z* sacerdos i*deus* est.

Ingloria qua. H*u*i*z* in carrib*u*. et bi*z* in equis. cc. Sed ds*curru* pharaonis et ex*citū* ei*z* pie*at* in mare. ergo qui glatur*z* d*ño* glorietur.

Incampo ma*ri* No*ib* loco*z* norane reg*ōes* genti*z*. Sic eti*z* cosmographi scrib*ut* a fl*ū* yndo*z* q*z* ab oriente usq*z* tigrin*z* q*z* ab occasu*z* he*re*giones sue aracusia*z* p*thia*. asiria*z* psida*z* et media*z* et mon*tuose* et aspe*z*. A septem trione h*ęc* caucas*u* mōtem. a meridie mare ru*bū* et sinu*z* psici*z*. In me*do* sui fl*ū* p*cipua* ydaspe*z* et ardini*z*. In his en*ū* sunt gētes. xxij. s*z* generali*z* de p*thia* se*pe* et media*z* a tygi*z* usq*z* en*ū* fratre*z*. Mesopotamia*z* i*cipie*s a septē trione*z* iter mōtē taur*u* et caucas*u*. cui a meridie succedit babil*u*. te*nde* chaldea nouissime arabia*z*. q*z* iter psici*z* et arabici*z*. angusto*z* tractu*z* orientē vi*u*st*et* tendit*z*. In his sunt gētes. xxij. Sic*z* faci*ū* et vi*u* duo potētissima regna*z* iter se*co*lig*ē* plim*as* gētes ex cōfini*z* cōpar*ē* et tem*ū* victori*z* ad chaldeos.

Tunc exalta*z*. Cu*m* dyabol*z* pdito*z* multitudi*z* v*l* assyrios cōcesser*it* ne*l* su*ā* voluntati sub*j*icit eleuat*z* co*m* et illud assign*ā* fortuit*z* in diuine p*missioni* et eo magis ardescit ad plurimo*z* pdito*z* destruction*z* q*z* se uidet*z* busdā qualere*z* prau*ā* suggestion*z*. v*n* sequit*z* Et misit ad omnes.

Et misit z. Dyabolus p*g* diversas p*uincias* legatos mittit*z* cum turbaz

malignorum spirituum ad seducedas geres per totum orbem dispergit nec potest dignitatem ne ho- nori omnes ad gehennam trahere cupit et facie res filios predicationis fideles quoque esset securos non patitur quod hierusalem et iordanis nomen significant nec satis est ei ethnici absorbere nisi etiam christianos possit tenorare unde iob Absorbebit fluminum et non mirabitur et habet fiduciam quod influat iordanis in os eius. Et iterum Esce ei electe sed quis multos super a multis pternitur. unde omnes uno ore tradixerunt.

Tunc indig.
Diabolus propter imperia exsecatus cum detinatur in impiis totius orbis contendens ut abstinet eos a cultu pietatis eorum fortis suos faciat ipsa tatis qui de potentia regni exultans ait. Ascendam in celum. Et in evangelio hec oia ibi dabo sicut adest mihi.

Tunc holofernes. Holofernes ille principes gentium qui ecclesia persecuti sunt significat aut antipham predicationis filium in quem post satanas introibit ut faciat quod non fecerunt patres sui et deum patrum suorum non reputabit quod aduersus omnia regna prostratur et veniet in multitudine magna ut conterat et interficiat et tabernaculum suum super montem indutum et sanctum ponat ubi diuinus constitutus corruerit. Hec est bestia cui iurta apocalypsi. Drachos virtutes suam et potentiam dabit ut omnes adorent drachonem quod bestie taliter dedit potestatem.

sordanem usque hierusalensem et omnem terram iesse quoque pueniatur ad montes ethiopie. Ad hos oes misericordios nabuchodonosor rex assyriorum: qui omnes uno animo contra suis successo negotio dixerunt et remiserunt eos vacuos et malitios hostis licet supatus ab incepta misericordia non desistit. Iterum bellum intendit et totum ac sine honore abiecerunt. Tunc infuroris sui effundit tumulum. Filiorum subiecti dignatus nabuchodonosor rex ad omnem terram illam: iurauit per thronum suum est potestate et gloria et regnum suum quod defederet se de omnibus regionibus his.

Hec. **III.**
No tercio
decimo nabuchodonosor regis vicesima et secunda die mensis primi factum est verbum in domo nabuchodonosor regis assyriorum: ut defedere demones qui minoribus sunt in quibus cōfident ret se. Elocuitque oes maiores natum oesque duces et bellatores suos. et secretum habuit cum eis mysterium consilii sui sagittariorum. cogitationem suam in eo esse scire bonos et malos. Sup pectus tuus gradus ut omnem terram suo subiugaret et impetrat. Quod dictum cum placuissest homines enim demones sunt potentie amatores omnibus vocavit nabuchodonosor rex holofernem principem militum suorum. et dixit ei: Egressere aduersus regnum occidentis et contra eos pacemque cōtempserunt iperium meum. Non que psecutionem magnam excitabit nimis antichristus in viuero mundo. erit enim peccatum oculus tuus ulli regno: omnesque talis psecutionis qualis nec ante fuit nec erit. urbem munitam subiugabis mihi habitantes terram.

Tunc holofernes vocavit duces plerosque qui firmatatem fidei et virtutum excellentiam et magistratus virtutis assyriorum lentiababere videntur et dinumerauit viros inexpeditioe sicut precepit ei rex. centum viginti milia peditum pugnatorum et equites sagittarios. xxxij. milia. Omnesque expeditionem suam fecit. preire in multitudine innumerabilium caelorum. cum his quod exercitibus sufficierent copiose: boum quoque armata. gregesque ovium. quoque non erat numerus. Frumentum ex omni siria in transitu suo pari constituit. Aurum vero et argentum a domo regis assumpit multum numis. Et prefectus est ipse et omnis exercitus cum quadrigis et equitibus et sagittariis. quod coopererunt faciem terre sicut locustae. Lumenque pertransisset fines assyriorum venit ad magnos montes auge qui sunt a sinistro cilicie: ascendetque oia virorum excellentiam et dignatur et quibus omnibus castella eorum et obtinuit oem munitionem. Effregit autem civitatem opinatis summa melothi. predauitque omnes filios tharsis et filios israel qui erant contra faciem deserti et ad austrum terrae celonis. Et transiuit eufraten et ipsos enim pastores astuta sua frangit qui prevenit in mesopotamiam. et fregit oes sunt dominico gregi ciuitates excelsas que erant ibi a torrente mambre usque ad finem iaphet que sunt ad austrum. Adduxitque omnes filios madian. et predauit oem locupletatum faciliusque nolentes penitus corporalem eorum. oesque resistentes sibi occidit in ore gladii. et post hec descendit in campos damasci in diebus mensis flama inuidie utile ut quibus erit quod seminas et successus et succendit oia sara: et omnesque secundum fructuolum gladio plicetur. Ideo subito arbores et vineas fecit incidi et cecidit timor illius super omnes in carnalibus terrena amantes alij enim his visis propinquius redemptoris aduentum expectant letabundi qui pegrini et hospites sunt super terram vestrum inhabitate terram habitantes terram.

C. **III.**
Tunc miserunt potentes seculi et voluptatibus amatores qui principem mundi studerent reconciliare sibi ut mortis piculum et voluptatis detrimentum evadere possint de quibus dicitur. qui vult esse amicorum seculi inimicus dei constituit. In his enim soli citudo huius seculi et fatalia divinitas per suffocat verbis et fructu non facit hi enim secundum nostram habent puerorum subbia extolluntur vanitate sequitur terra dñabili via ingressum et ceteris ligentibus vel luxurie sine penas suentibus in inferno locia sunt ubi ad calorem nisi in multum transibunt ab aqua nivis et uermis eorum non morietur. et ignis non extinguetur.

Tunc miserunt legatos suos viuenteraz urbium ac puinciarum reges ac principes sirię scz. et mesopotamię. et sublimis et rana et venientes vel intrantes ceterus luctus vel vomitus eius sirię sobal et libię atque cilicie: quod venientes ad holofernem dixerunt: Desinat indignatio tua circa nos.

C III Judith.

Melius ē enī vt vñ uēt̄ seruiam? ſ nobis in deliciis mundi
 ſ dyabolo ſ p̄n cipi tenebrarū barum
 tibi nabuchodonosor regi magno
ſ antīpo
 ⁊ subditi simus tibi q̄ morientes
 cum interi tu nro. i p̄i seruitut ſ no
 strę damaña paciamur. Omnis ciui
 tas nostra. omnisq; possessio oēs
 mōtes ⁊ colles ⁊ campi ⁊ armenta
 boum. gregesq; ouiu ⁊ capraru. e
 quoq; ⁊ camelop. ⁊ vniuersē fact
ſ volūtate ſ vtere vt placeat
 tates nostrę atq; familię i cōspecu
 tuo sunt. Sint omnia sub lege tua.
ſ naturales vel imitatores vel opa
 Nos etiā ⁊ filij nostri cui tui sum?
ſ qui tui pacifici ſ nō repugnā tibus.
 Veni nobis pacificus dñs ⁊ vtere
 seruitio nostro sicut placuerit tibi.
ſ p̄to iumento ſ in aptum op̄ ſ cōilio
 Tunc descendit de montibus cū e
 subiect⁊ ſ turba ḡscutori⁊ ſ ut purant filij
 quicib⁊ in virtute magna ⁊ obri
ſ chām carnalē terrā amantēz
 nūt omnē ciuitatem ⁊ oēm libabi
 tantem terrā. De vniuersis aut̄ yr
 spolianteſ ingenio. corpis virib⁊ p̄cellenteſ.
 vib⁊ assumpt⁊ ſibi ⁊ auxiliarioſ
ſ cōtra sanctos
 viros fortes ⁊ electos ad bellum.
ſ fidei
 Tantusq; metus puicijs illis ſcu
ſ p̄cedentes
 buit. vt vniuersarū vrbium habita
ſ quorū tuina facilior
 tores. p̄ncipes ⁊ honorati ſimul cū
ſ ſequentiib⁊
 populis exirent in obuiā venienti
 excipientes eū cum coronis ⁊ lāpa
ſ ve vobis qui ridetis nunc ec.
 dib⁊. duceſt choros in tympanis ⁊
 tibijs. Nec iſta tñ facientes
 ferocitatez eius pectoris mitigare
ſ munitioneſ et latebras
 potuerūt. Nam ⁊ ciuitates eorum
 simulatōis qua ſe impune peccare finge bant.
 deſtruxit ⁊ lucos eoz exeridit. Pre
ſ antīpo ſ dyabol⁊
 ceperat enim illi nabuchodonosor
ſ vult enī ſolus coli et adorari. vñ et xp̄o
 rex. vt omnis deos terre extermiaret
 dixit. hec omnia tibi da. si. c. a. m.
 videlz vt ip̄e ſol⁊ dicereſ de⁊ ab hiſ
 natōib⁊ q̄ potuſſent holofernis
 potēcia ſubiugari. Pertransiens
ſ ſup̄bos ſ vanitatem vetustatis ſeq̄ntes
 aut ſiria ſobal. ⁊ omnē appamiam
ſ arrogantiā
 omnēq; mesopotamiam. venit ad
ſ terrenos
 idumq; in terra gabaa: accepitq;
ſ cōtra eos q̄ deca
 ciuitates eoz ⁊ ſeditib⁊ p̄ triginta
 loguz ſub fide trinitatis debent implere
 dices in q̄bus diebus adunari pre

C III

ſ feruientes
 cepit viuersū ex ei cuū virtutis ſuę

C. III.

Tunc audiētes ſ tpe persecutionis
ſ israelite deū videntes
hec filij iſrl qui h̄ababant
ſ cōfessionis ſ instantia
ſ traz iuda: tū uēt valde a facie ei⁊
ſ corpis ſ ammi ſ ſpūales
Tremor etiā ⁊ horroſ inuasit ſeni⁊
ſ ecclie q̄ ē templū dei
eoꝝ: ne hoc ſaceret hierusalem ⁊ tē
ſ gentib⁊
plo dñi. qđ fecerat ceteris ciuitati⁊
ſ p̄dicauunt
bus ⁊ templis eoru. Et miserūt in
ſ in omnes illos qui custodiare debent. ſamaria
enī custos interpretat⁊ ſ ne alicubi sit auditus
botis
omnē ſamariā per circūtum vſq;
ſ quacūq; patet ecclesia. ibetico enim interpr
tatur luna q̄ eccliam significat
ſ admōn. rationib⁊
iſricho. ⁊ p̄occupauerūt om̄is ver
ſ qui alios cultodiunt ſ robustos viros et stu
dio virtutū ecclie ſ fideli virtutū
tices mōtiū. Et mūris circūdederūt
ſ greges ſibi cōmiflos ſ scientiaz
ſcripturarū vñ fideles viuunt
vicos ſuos. ⁊ cōgregauerūt frumē
ſ tps ſacerdos magn⁊ qui dicit ego ſum resurre
ta in p̄paratōez pugne! Sacerdos
ctio et vita beliac bim enī dei resurrecio
etiā eliachim ſcripſit ad vniuersos
ſ qui est contra delectationem mundi q̄ ad defe
q̄ erat cōtra eſdrelon q̄ eſt cōtra ta
ctionē ducit. dothaim enī defectionē ſonat
ciem campi magni iuxta dothaym.
⁊ vniuersis p̄ quos vię trāſitus eē
ſ ſublimitateſ ſcamonit
poterat: vt obtinerēt ascensus mō
ſ in hoc enī dyabol⁊ eccliam impugnat
tium per quos via eſſe poterat ad
ſ ſubtileſ
hierlez. ⁊ illic custodireſ vbi angu
ſtum iter eſſe poterat inter mōtes.
ſ admōniti
Et fecerunt filij iſrael: ſcdm q̄ cōſti
tuerat eis ſacerdos dñi eliachim.
ſ intentiōe cordis ſ vnamimis
Et clamauit omnis popul⁊ ad dñm
ſ multum enī valet dep̄atio iusti affidua
ſ in ieuuijs
instantia magna. et humiliauerūt
animas suas in ieuuijs ⁊ oratōib⁊
ſ sensualitatem ab illicitis desideriis castigatēs
ipſi ⁊ mulieres eoꝝ. Et induerūt le
ſ doctores cum populo penitentiā agētes
ſ innocentes p̄ eos in cōſpectu domini
ſacerdotes cilicijs ⁊ iſantes. pſtra
uerunt cōtra faciē templi dñi ⁊ al
ſ ſcipios q̄ hōſtā imolat deo ſcōpūtōe p̄nī.
ſ ſic ſ corde ore. et opere
tare dñi ſp̄uerūt cilicio! Et clama
ſ qui ſolus ſaluare potest ſ qđ carita
tis vnamitate petiſ cito impetrat⁊
uerunt ad dñm deum iſrael vñ ani
ſ a deo ſ p̄missione fit ſ dyaboli ſ innocent
teſ ſimplices
miter: ne daretur in p̄dam iſantes

¶ debiles subditis p diversa vicia
eorum. et uxores eorum in divisionem
ecclie et ciuitates eorum in exterminium. et
qui sancti esse videbant sacerdotum
sancia eorum in pollutioem et fieret
i opprobrium getibus. Tunc eliam
scdm ordinem. s sup omnes
ym sacerdos domini magnus cir-
cumiuit omnem israel: allocutusq; e
quasi cōfide. et audire sunt orores vte
eos dicens: Scitote qm eradiciet
dominus pces vestras: si manet
actione s finis no pugna coronat
pimaseritis in ieiunis et orationibus
in cōspectu dñi. Memores estote
moysi serui domini. q amalech cō-
fidetem in virtute sua et in potētia
sua et in exercitu suo et in clypeis
suis et in curribus suis et in equitibus
suis: no ferro pugnado. sed p̄cib⁹
sanctis orādo diecit. Sic erit vni-
versi hostes israel: si pseuerauerit
in hoc ope quod cepistis. Ad hanc
igis exhortationem eius dep̄cantes
dominū permanebat in cōspectu dñi
sacerdotes ita ut etiā hi qui offerebāt domino
oloausta. p̄cincti cilicis offerret
saeficia domino. et erat cinis super
mentes s cor contri. et b. deū des.
capita eorum. Et ex toto corde suo
vnamens in orōne
om̄s orabāt deū ut visitaret popu-
lum suum israel.

Ca. V.

Nunciatumq; s spūali
est holoserni principi mi-
litie assyriorum q filij israel ppara-
tūt s fideles
lent se ad resistēdum ac montium
supbiam detestat per quā maxime aduersari et
itnera p̄clusissēt: et furore nimio ex-
rumpere studient.
arsit in iracundia magna. Uloauit
qui turbidi et incōsidetati s qui sine lege
q omnes principes moab et duces
querunt hec p̄secutores adiuicē qui sunt quā
amōn. et dixit eis. Dicite mihi q̄s
te constantie
sit ppls iste q mōtana obsidet: aut
que et quales et quātē sint ciuitates
eorum. que etiā sit virtus eorum:
aut q sit multitudo eorum. v̄l quis

¶ potens
rex militie illo rū. et q̄re p̄ oibus q
lucifide et scie quibus principes tene-
habitāt in oriente isti cōtemplerunt
barum facilis expugnat
nos. et nō extierunt in obuiā nobis
q̄ quasi principes hereticorum.
vt suscipiant nos cum pace? Tunc
q̄ quilibet ydolatrie devitus
achior dux omniū filiorū ammon
rūdēs ait. Si digneris audire do-
mine. dicam veritatem in cōspectu
popul⁹ dci habitat in mōtanis egyp̄ti capis.
tuo de populo isto qui in mōtanis
habitat. et nō egredietur verbū fal-
sum ex ore meo. Populus iste ex
p̄genie caldeorū ē. Dic primum
in mesopotamia habitavit: qm no-
luerūt sequi deos patrū suorū qui
erant in terra caldeorū. Deserētes
religionem
itaq; ceremonia s patrū suorū que
malis sunt in multitudine boni in vnitate
in multitudine deorū erant. vnum
deū celi coluerūt: qui et p̄cepit eis
s mente et corpe
vt exiret inde et hitarent in charrā
verbi dci
Lūq; opuisset omnem terrā famēs
in hierusalem ascēdis in egypto descēditur
descenderūt in egyptum illic p̄ qua
dringētos annos sic multiplicati sūt
vt dinumerari eoꝝ n̄ poss̄ exercit
p̄barao dyabolus
Lung; grauasset eos rex egypti atq;
velone s nō dei s tertius
in edificatōibus vrbiū suarū i luto-
ogibus s corde et ore
et latere subiugasset eos. clamaue-
non deos s vltionem corum
runt ad dñm suum. et p̄cessit totaz
terrā egypti plagi varijs. Lūq; eie-
cisset eos egyptij a le. et cessasset pla-
ga ab eis. et iterū eos vellēt cape et
ad suū seruitū reuocare. fugietib⁹
sum̄ borū oīm s rubrū in quo baptisma
bis deus celi mare apperuit ita ut
significatur
hinc inde aque q̄si mui us solidare
tur et isti pede sicco sundū maris p̄
ambulando trāsirēt. In quo loco
multitudo vicioū demonum
du innumerabilis exercit egyptioꝝ
baptismi s bī quo
eos p̄sequeretur. ita aquis coop̄
rum remisit sunt iniquitates.
est: vt non remaneret v̄l v̄nus qui
factū posteris nunciaret. Egressus
etiam mare rubrū deserta sīna mō
tis occurserunt: in qbus nūq; hō

Tunc achyor.
Quasi princeps her-
eticoꝝ q̄libet ydolatrie
devitus q̄ de dininis
opibus et miraculis co-
gnovit q̄ sepe alijs di-
cit q̄uis fides catholi-
cam p̄fecte nō didice-
rit et xp̄i baptimatere
natus non sit. Vel p̄
achyor. heretici delig-
nant' qui licet p̄ omia
viaz veritatis nō tene-
ant. n̄ in doctrina sua
multa vera p̄dicant q̄
noſtre fidei p̄cordant.
Ibi p̄tra ecclesiā catho-
licam pugnat et ratiōe
supati veritatē omio
nō celāt. heretici enim
bona mali p̄miscent
q̄ si sp̄ mala dicarent
latere nō possent sicut
q̄ veneni poculū pori-
git. labiū calicis melle
tangit ut qd̄ dulce ē p̄
mo sēiat ne qd̄ morti-
ferū ē timeat. Aliq; n̄
correcti salvant. sicut
achyor vidēs victoriā
iudicis sociatus p̄lo-
tei circūcidit carnē p̄-
putij sui. lepsi quoq;
enāgeliū hereticos ex-
primūt. qui dum rectil
p̄aua s̄lerūt. q̄ colore
sanū maculis asp̄gunt

Sante si in deferto huius mundi homines requiescant non filii hominum habitare potuit vel filius hominis legis quod ad litteram est amara inducati ligno requiebat. Illic fratres amari obdul crucis sanguine Christi spiritualiter intellecti cati sunt eis ad bibendum et per annos quadraginta annonam de celo cosecuti sunt. Ubique ingressi sunt sine arcu et sagitta et absque scuto et gladio: deus eorum pugnauit pro eis et vincit. Et non fuit qui insultaret populo isti: nisi quando recessit a cultu domini dei sui. Quociescumque autem propter ipsum deum suum alterum coluerunt: dati sunt captiuitatem occisionem nationibus in predictam et in gladium et in opprobrium quasi non ex toto abiicit sed corredit. Quociescumque autem penituerunt se recessisse a cultura dei sui: dedit eis deus celi virtutem resistendi. Denique chananum regem et Iebuseum et Pherezeum et ethem et cuicum et amorreum. et omnes potentes esse bona pstrauerunt et terras eorum et ciuitates eorum ipso possederunt. et usque dum non peccarent in prospectu dei sui. erat cum illis bona. Deus enim illorum odit iniqtatem. Nam et ante hos annos cum recessissent a via quam prescripsit derat illis deus ut ambuletur in ea exterminati sunt plus a multis nationibus. et plurimi eorum captiui abduiti sunt in terram non suam. Nuperaut reuersi sunt ad dominum deum suum ex dispersione quod dispersi fuerant. adunati sunt et ascenderunt montana hec omnia. et itaque possident hierusalē. ubi sunt sancta sanctorum. Nunc ergo mihi require si est aliqua iniqitas eorum in conspectu dei eorum ascendam ad illos quem tradens tradet illos deus eorum tibi. et subiugati erunt sub iugo potestie tuę. Si vero non est offensio populi huins coram deo suo. non poterimus resistere illis: quem deus eorum defendet illos. et erimus in opprobrium universae terre. Et factum est

cum cessasset loqui achiōrum verba hec qui fastu mundi superbius preconia veritatis auerati sunt oēs magnates holofernis sire non possunt. et provocatorib⁹ cum ceteris fideli et cogitabat interficere eum. dicentes bus morte minantur cuius temeritatis fideli ad alterutrum: **Quis est iste qui filios Israel posse dicat resistere regi nam dyabolo demonis vicis quibuslibet malis buchodonosor et exercitibus eius non enim vident fidei scutum gallicam specie et gladium verbi dei pugnare? Ut ergo agnoscat achiōrum quoniam fallit nos ascendum in montana. et cum capti fuerint potentes eorum tunc cum eisdebet gladio transuerberabitur: ut sciat oīs gens quoniam nabuchodonosor deus non celi. et propter ipsum alius non est.**

Factum est autem cum cessassent loqui: indignatus holofernes vehementer. dixit achiōrum: **Domini prophetasti nobis dicens. quoniam gens Israel defendatur a deo suo: ut ostendam tibi quoniam non est deus nisi nabuchodonosor: cum percusserimus eos omnes sicut boves unum. tunc et ipse cum illis assiriorum gladio interibis et oīs Israel tecum predictōe disperiet. et probabis quoniam nabuchodonosor dominus sit universus terrae. Tunc gladius militum meus transiet per latera tua. et confixus cades inter vulneratos Israel et non respirabis ultra donec extermieris cum illis. Porro autem si prophetiam tuam veram existimas non cocidat vultus tuus. et palloz qui facies tuas obtinet abscedat a te: si verba mea hec putas implere non posse. Ut autem noueris quod simul cum illis hec expectatur: turbate priores precones veritatis adiungere superioris. ecce ex hac hora illorum postmodum predictos emi putat quos a consortio suo separabo sociaberis ut dum dignas mei riant et fidelibus Christi associat. unde tu discipulus gladii penas exceperint. ipse simul eius sis nos autem Moyse pectoribus fidei. precepit seruis suis: ut comprehendenter quilibet confessorem Christi preconem veritatis achiōrum. et ducentrum eum in bestialis**

¶ Segatum a se
et tradiderent eum in manus filiorum
Iudaicorum putauit.
Israel. Et accipientes eum serui holoc
fernus. Perfecti sunt per campestria:
trahere et viam latam quod ducit ad mortem
sed cum appropinquassent ad mo
spadicatores testimonia scripturarum contra
tana exierunt contra eos fundibus
facultates votum suum implere non valentes.
Iarum. Illi autem divertentes a latere
quoniam uite Christi quem fecerent non per crucis
montis ligauerunt achiorum ad arbo
ac passionis eius socii faciunt
rem in manib[us] et pedibus et sic vin
ctum de restibus dimiserunt eum. et
non correcti sed peiores augmento sclerum.
¶ Prosternunt errorum
reversi sunt ad dominum suum. Porro
filii Israel descendentes de Bethulia
venerunt ad eum: quem soluen
tes ad Bethuliam duxerunt atque
in medium populi illius statuerentes
precincti sunt. quid rerum esset quod illius
victum assirium reliquerint. In diebus il
lis erat illic principes. Ozias filius
Micha de tribu Symeon. et Charinus
qui et Gothoniellus. In medio itaque se
nius et in prospectu omnium achiorum dixit
Oia que locum fuerat ab holoferne
interrogatus et quater populus ho
lofernis voluisse. propter hoc verbū
interficere eum. et quemadmodum ipse
holofernes iratus iussit eum Israel
elitis hac de causa tradi: ut dum
vinceret filios Israel. tunc et ipsum
achiorum diversis iubeat interire sup
pliciis propter hoc quod dirisset: deus
celi defensor eorum est. ¶ Quibus achiorum
vniuersa hec exposuisset: omnis po
pulus cecidit in faciem adorantes
dominum. et comuni lamentatione et
fletu vnanimes precas suas domino ef
fuderunt: dicentes: Domine deus
potes ne diffissimiles petas eorum
celi et terrae intuere superbiam eorum
qui humilia respicias
et respice ad nostram humilitatem
mentis quod tibi sola placet
et faciem sanctorum tuorum attende. et
ostende quoniam non dereliquis presum
tes de te. et presumettes de te et de sua

qui gloria est in do-glo.
virtute gloriantes huius. Finito
itaque fletu et per totā diem orōne po
pulorum completa. consolati sunt achiorum.
dicentes. Deus patru nostroꝝ cui
remunctorum qui meruisti
tu virtutē predicas. ipse tibi hanc da
bit vicissitudinem: ut eorum magis tu
interitū videas. **L**ū No dñs deus
noster dederit hanc libertatem seruis
suis: sit et tecum deus in medio nostri
ut si placuerit tibi. ita ut cum tuis
oibus conuerteris nobiscum. Tunc
Ozias finito concilio suscepit eum in
domum suam. et fecit cenam magnam.
Et vocatis oibus presbiteris. sicut ex
pleto ieiunio refecerit. Postea No
num et quod iob. f. i. v.
conuocat eois populus per totam
domus mea domo. vo.
noctem intra ecclesiam orauerunt
maldecient homo qui confitit in ho. et po. c. b. f.
petentes aurum a deo Israel.

C. VII.
mysticus
Holofernes autem
cōpliabus
altera die p̄cepit exercitū
ecclesia quod ē domus dei
suis: ut ascenderet contra Bethuliam
Erat autem pedites bellatorum centū
viginti milia. et equites viginti duo
milia. ppter paratoes viros illorum
quos occupauerat captiuitas et ab
ducti fuerat de princiis et urbibus
vniuersitate iumentutis. Dominus paue
runt se ppter ad pugnam contra filios
Israel. et venerunt per crepidinē mōtis
vscorum ad apicē quod respicit super dotha
ym a loco qui dicitur belina usque ad
Chelmon qui ē contra esdrelon. Filii
autem Israel ut videtur multitudine
humiliter orantes
illorum. plorauerunt se super terraz
memoriā fragilitatis habentes. vni
mittentes cinerem super capita sua
memento. bō. qz. a. es
vnanimes orantes ut deus Israel
misericordia suā ostenderet super
populū suum. Et assumētes anima
mentis penetraria. ne hostis aditū incutiat
sua bellica: sedetur ut ppter loca quā angu
et quā delectationes carnales noxie cogitationes
inducat
stū itineris tramitem dirigunt inter

Et fecit cenam
Cenam magnam exple
to ieiunio facit. quod ani
mam diu languidam
et pane verbi indigaz
euangelica doctrina et
sapientia virtutē reficit.
Huc priuilio aduocā
tur omnes presbiteri ut
exhortationib[us] et exem
plis corroborante neophyti
ad fidē accipient
dam vel persequandam

Inicii prece-
pit. Doctrinā euangeliū quā ex fonte nino
precedēto doctores spi-
rituālē gratia illū
minati p̄ oris sui fistu-
lam in ciuitatē ecclēsī
introducūt. bāc p̄secu-
tores fideliū p̄hibēdo
et morē minādo auſe-
runt. vt potius spūalī
indigentia occidat.

Erant tamen ē.
Sicut i libo regū phili-
stīm fabros ferrari
os auferunt ne faciant
hebeis aut lanceā aut
gladiū. Et dscēdit oīs
israel ad philiſtīm vt
exaceret vomerē. et li-
gonem et lecurim et sar-
culum. hoc enim maxi-
me dyabolū studet vt
doctrine fluant. et vir-
tutū arma auferat. et
sic inequitā suā in inte-
ritum seruoz dei velo-
citer expletat. hinc p̄in-
cipes gentiū et iulian⁹
apostata nō solum di-
uinā sed et humanam
xpianis iterdūt phili-
osiphiam.

Tunc ad oziam.
Carnales qui dicunt
d. d. cor aut eoz lōge
ē apne. Sunt enī in la-
gena dñi et boni et malī
pisces v̄sq ad litt⁹ fu-
turi iudicij qui p̄sentis
vitē incōmoda grauiē
serētes malū p̄sensib⁹
vt tēlicj q̄ celestia
bona sibi i futo rebus
ri qui magistros suos
importunis gr̄monys
affligūt et sibi ad luxū
seculi assentire cogunt
vñ sequit. Et cum fa-
tigati. b. cl.

mōtuosa. et erit custodiēt ea tota
h̄ assiduc⁹ p̄spitare h̄ aduertitare
die et nocte. Porro holofernes dū
h̄ q̄rens quē deuoret h̄ viuis habendabat
circuit p̄ ḡru reppit q̄ fōs q̄ influe-
bat aqueductū illoz a p̄e australi
extra ciuitatē dirigeret. et incidi p̄
cepit aq̄ductū illoz. Erant tamen
t dogmata phōrum q̄ scie et honestatis aliquā
conferunt so latium
nō longe a mūris fontes et quib⁹
furim videban⁹ haurire aquam:
ad refocillandum potius q̄ ad po-
tandum. Sed filij ammon et mo-
scleges ab accesserunt ad holofernē. dicen-
tes. Filij israel nō in lācea nec in sa-
gitta confidūt: sed mōtes defendūt
illos. et muniūt illos colles in p̄cipio
constituti. Ut ergo sine con-
gressione pugnē possis supare eos
pone custodes fontium vt nō hau-
riant ex eis. et sine gladio interfici
es eos. vel certe fatigati tradent ci-
uitatem suam quā putat in monte-
bus positam supari non posse. Et
placuerūt verba h̄c corā holofer-
ne. et coram satellitibus ei⁹. et cōsti-
tuit p̄ gyru cērenarios p̄ singulos
fontes. Lungs ista custodia p̄ dies
viginti fuisse expleta. defecerunt
cisterne et collectiones aquarū om-
nibus inhabitantib⁹ bethuliā: ita
vt non esset intra ciuitatē vnde sa-
tiarent. vel vna die: quoniā ad mē
suram dabat populis aqua quoti-
die. Tunc ad oziam ḡgregati om-
nes viri feminēq̄ iuuenes et puuli
omnes simul vna voce dixerunt:
Judicet deus inter nos et te: quo-
niā fecisti in nos mala nolens lo-
qui pacifice cū assurj⁹. et ppter hoc
vendidit nos deus in manib⁹ eoz.
Et ideo nō ē qui adiunet: cū p̄ster
namur ante oculos eoz in siti et in
pditione magna. Et nunc cōgrega-
te vniuersos qui i ciuitate sunt: vt

sponte tradamus nos om̄s popū
lo holofernisi. Melius est enī ut
captivi bñdicamus dñm viuētes
q̄ moriamur et simus opprobriūz
omni carnī: cū videam⁹ vrores no-
stras et infates n̄ros mori aī oca-
los nostros. Lonte stamur hodie
celum et terrā et deū patrū nostrorū
q̄ vlciscitur nos scđm peccata n̄ra
vt iā trādatis ciuitatē in manu mi-
litę holofernisi vt sit finis n̄r bre-
uis in ore gladiū: q̄ lōgior efficiunt
in ariditate sitis. Et cū h̄c dirissēt
factus ē fletus et v lulatus magnus
in ecclesia oībus. et p̄ mītas horas
vna voce clamauerūt ad deūz dicē-
tes: Peccauimus cū p̄ibus n̄ris
iniuste egim⁹: iniqtatē fecimus. Tu
q̄r pius es miserere nostri. et i mo-
flagello vindica iniqtates nostras
et noli tradere confiteentes te. p̄plo
q̄ ignorat te: vt nō dicāt inter gētes
vbi ē deus eoz. Et cū fatigati his
populi
ciamoribus et his fletib⁹ lassati si-
p̄ pastor mercenari⁹ qui
dimittit oues et fugit.
luiscent: exurgens oīias infusus
lacrimis. dixit: Equo animo estore
fratres. et hos quinq̄ dies expecte-
mus a domino misericordiā. For-
sitan enim indignationē suam ab-
scidet. et dabit gloriam nomini suo
nobis sed n̄. c.
Si aut transactis quinq̄ diebus
non venerit adiutoriū: faciem⁹ h̄c
verba q̄ locuti estis.

C. VIII.

Et factū est cum
ecclia interptat enī confitēt vel
audillet h̄c verba i Judith
laudans
vidua q̄ erat filia merari. filij idor
filij ioseph. filij ozie. filij elai. filij
iamnoz. filij gedeon. filij raphoim
filij achitob. filij melchiē. filij enā.
filij nathanie. filii salathiel. filii sy-

Et h̄os quinq̄
diebus. Quinq̄ di-
es quinq̄ sensus corpo-
ris quibus p̄sens vita
ducit. quasi. v. dierū
indicias doctor iners
expedit qui corpore vi-
cū solatiū auditorib⁹
indiscrete p̄mittit. q. i.
potestate tua sit sumi-
datoris magnificētia cū
magis tēpus tribuēdi
et mod⁹ i dātis q̄ ac-
cipiēt p̄tate plūt. si
enī p̄fentis vitē
gat solatiū subdilos
deserunt vt cedētes p̄
secutionib⁹ corpore te
nitē supplicium. hanc
p̄uentionem noltra in-
dub. i. ecclia respuit
et premis.

Et factum est.
Filia merari. i. aarū
dini. Ecclia enī per
amaritudinē et tribu-
lationē ad future vitē
gaudia generat. rbi
dñm laudabit in ger-
num. q̄ enī xv. gene-
ratio p̄genita narrat
significat q̄ ecclia p̄
ebdoadē legi⁹ et octo a-
dem enāgelij de patri-
archis et aplis ē edita.
et ad cēlestē gratiam
sacrifica. vnde hic nu-
merus gradū in psal-
terio ponit futurę ad
celos ascensionis figura-
tus quo sancti veni-
entes merito dicūt Ec.
nunc be.

Et vir eius manasses; interpret obliniosus vel necessitas cui iudith piugio copulata. q. tecologo legi ul' ritib' gētū ob noxia; b' veiente xpō z luce euāgeli clarescēte in māndo; oī illa obser uantia cessit. q' q' viliis collectō messis velocit trāsūt. vñ apls. **V**bi w̄t fides iā nō sumus sub pedagogo. Om̄es enī filij estis p' fidei in xpō ihu. **E**t ad rō. ait Mortificati estis legi per corp' xpī ihu ut li tis alter' q' ex mortuis resurrexit.

Et vir manasses xps ecclē spōlū. **V**n manasses dī: q' nos fa cit obliuisci calamitas p'sting p' solonē vite futurę. b' in tpe messis ordeacie. i. collectōnis plebis iudaicę cuz mit teret aplos suos h̄dica re z manipulos credē tū p' gregare venit est p' sicutōis super caput eius. i. sup' diuinū tacē eius. **C**aput enī xpī dī. **I**nde enī maxē tāda lizabātur iudici' q' dice bat se c' filii dei. **V**n fac teipsuz tēn. **E**t ali bi. **Q**uia filii dī se fe passus ē ibs in gēte sua z sepultus in orto. b' spōla ablato spōso ieiunior ordi opā dat vscq' a psumatōe z sell' nec errorib' herid dīg' pollni. cui vir suus re lig' dūtias spūal sa piētē et virtut' z familiā. i. gētū multitudi nem aggregavit.

Et habens su per lumbos. Qui p' cōtinētā vite z mor tificatōe voluptatuz carnē suā crucifig' cu vicijs z p'cupiscentijs vt future solēnitati et sabbo aīmo se p'paret vbi p' p'nti tribulatōe cā lctis āgelis plenum gandū suscepere.

Lui vir suus ic Ex veter legi z ex p'big instrōcōne moralis di scipie m̄ltiplices opes ad xp'm veniēs attuit ecclē. vñ et paul' se ad pedes gamalielis nutritū gloriāt. z moy ses oī sapia egyptiū eruditus legitur.

Non est istes. Nec tēpus nec modū

meon. filij ruben. et vir e' fuit ma nasses. qui mortuus est in diebus messis ordeaceq' instabat enī super alligantes manipulos in campo z venit estus sup' caput eius. et mor tuus ē in bethulia ciuitate sua. z se pultus est illic cum patribus suis. **E**cclēsa a mundū illecebris vestiu ea fidem sancte trinitatis habens et opertum per Erat aut' iudith reliqua eius vidua iam annis tribus z mensibus sex.

In arce meens Et in superioribus domus sue fecit s' firmā custodiā vñ non p' ouersa desideria de sibi secretum cubiculū in quo cum ueret. **C**ongregatōibus mundis. puellis suis clausa morabāt. z ha bens sup' lumbos suos ciliciū. ieiu nabat omnibus diebus vite sue: h̄ter sabbata z neomenias. z festa domus israel. Erat autē elegantius aspectu nimis cui vir suus relique rat diuitias multas z familiā copi osam: ac possessiones armetus bou

Innocentiū obedientiū

Tgregibus ouium plenas. **E**t erat s' bonis. **I**n timore domini. vnde mu tier timens deum laudabitur. et laudat' eā in por tis eius opera. s' de hoc timore dicit isai. timor do mini ipse est thesaurus eius.

Hec in oībus famosissima. quoniā timebat dīm valde: nec erat q' loq' stinete vos.

retur dīlla verbū malū. **H**ec itaq' cum audisset qm̄ ozyas p'mississet q' trāsacto. v. die traderet ciuitatē assirijs: misit ad presbiteros chabri z charmi. **E**t venerunt ad illam. et dixit illis: Quod est hoc verbū in quo cōsensit ozyas vt tradat cui tatem assirijs. si intra quinq' dies nō venerit nobis adiutorium? **E**t qui estis vos qui temptatis dīm?

Non ē iste sermo qui nisericordiā puocet: sed potius qui ira excitet z furore accendat. Posuistis vos tempus miseratōnis dīi. z in arbitriū vestrū dicim constituitis ei.

Sed q' partens dīs est. i. hoc ipo peniteamus. z indulgentiam eius que p' dera vocis habent. que impestrāt fūsis lacrimis postulemus. Non non suppl'cant.

enī q'li homo deus sic cominabit.

neq' sicut filius hois ad iracūdiaz

Su' se exaltat hu. z inflamabitur. **E**t ideo humiliemus s' non modo corpora nostra. **I**n spū hu illi animas nostras. z in spū consti militatis z in aīmo contrito suscipiamur domine tūtū humiliato seruientes illi dīca o're. **S**vnde. fiat vo mus flentes dīo. vt sc̄d volūtate luntas tua non mea. **S**uam sic faciat nobiscuz cito miām suam: vt sicut cōturbatum e' st cor nostrum in supbia eoꝝ. ita etiā de nostra hūilitate gloriemur: qm̄ nō sumus secuti p'cta patrū nostrorū qui dereliquerunt deū suuz. z ado rauerunt deos alienos: p' quo sce lere dati sunt in gladiū z in rapinā z in cōfusionē inimicis suis. **N**os

Svnde. Ego sum domin⁹ et nō est alter. autē alterū dīcū nescimus p'ter ipm

Slonganimter. vnde. Expecta dominū p'rliter. **E**xpectemus humiles cōsolatiōeſ age. **S**vndicando

eius. z exquiet sanguinē nostruz de afflictōibus inimicōꝝ nostroz z hūiliabit oēs gentes q'cumq' in surgūt cōtra nos. z faciet illas sine honore dominus deus noster. **E**t

Somnū nostrū vnuis est pater in celis. vnde p' trem nolite vocare robis luper teraz. **N**unc fratres qm̄ vos qui estis pre

Cui rationem redditur de ouib'. **S**ui sc̄pulatoriz ei doctores

sbiteri populo dei. z ex vobis pē

Exhortationem consolacionem det aīa illorū. ad eloquū vñm cor

Adesperatō qui modo oblit.

da eoꝝ erigite vt memorē sint qr'

Adeo. vnde. tempitate deus abraam

Sicut imitator es debemus

temptati sūt p'rs nostri. vt. pbareēt

ut abrae ysaac.

Si vere colerēt deū suū. **M**emores

Sonia facta pairā oīmēta sunt filioꝝ esse debent quomō p' nr' abraam

temptat' ē. z p' mltas tribulatiōeſ

p'batis. dei amicus effectus est.

Sic ysaac. sic iacob. sic moyses. et

om̄s q' placuerūt deo p' mltas tri

Svnde transiūt per ig. z aquā extulatiōes transferunt fidei'es. **I**lli

Sicut exēplo bonoz admonet ita exemplo ma

aūt q' temptationes nō suscepereunt

lorum teret.

cū timore dīi. z impacientiā suam

z imp'pcriū murmuratōis sue con

tra dīi. p'culerūt exterminati sūt ab

Sdyabolo **S**corporalibus z spūalib'

exterminatore. et a serpētib' pierūt

S. q' uidemini hec facientes in dīo querere ultōz.

Et nos ergo nō vlciscamur nos p'

Sec est via ueritatis ut in flagellis anīas nostras

humiliemus. et pacām bēe studeamus

Sec illud. Inviste egum' iniquitatē fecim'.

Hisq' patimur: sed reputates p'cis

Sq' mereamur.

Nostris hec ipa supplicia mīora eē

Plentere dīo debem⁹: mag' arbitrio ei' cūcta relinqm̄. **V**n quidā patrū in orōne sua dīisse legitur. Fili dīcū s' sicut vis miserere mei. Regnū tñ q'rcere debemus romā adī entur. p'ns vita sit fide lib' iu' vīa futura fructu. sit res tpalis in iti nere desiderēt eterna in peruentione.

Sicut q' potui

Sicut ita q' face

Sicut deo c'z z or

Deus cōsiliū me

Ad portam nocti

Abra mea. et oīa

In diebus q'noꝝ

Splendit suam

Pplim luꝝ israel

Sine impediā

Seruimenti actuz

Nūc vobis nib

Pmead dīm de

Adcōzys p'ncep

Sicut ex adiutor

Pace. z dīs sit tec

Conū hīpox. Et re

Q Vilt

estad orato riū suū

p'le. **Sonuā frag**

lācō posuit cīne re

per diuītis affectu se

z p'stēnes le dīo

un dīo p'is contribut

mēt symeon. q' ded

in defensōne alien

lātōes extiterūt in

sua. z denudauerūt

in cōfusionē. z ded

rum in p'dam. z fili

uitā. z om̄ne p'da

filiū iacob

semis suis qui zela

subueni q'lo te dīne

z desolate

vidue. **Iu enim fec**

odine dispoziti

post illa cogitati. z

q'lo voluisti. **Dī**

ate sunt. z tua indi

dencia posuisti. **Ref**

tioꝝ nūc. sicut tūc c

Et dixerunt ozyas et presbiteri tunc

Quicquid loquitur ecclesia in confessione fidei in doctrina religiosissimam et irreprehensibilium sunt huius singulos fideles orando premonet si quisque sicut probavit regule esse quod docuita operibus iplet. Unde subditur. Et dixit illis iudith.

Et dicit illis iudith. Iudith. ecclisia commendat probos portatores et castros de sollicitam custodiam ut per vigili et solerti cura contra hostium insidias semper parati assistant et orationibus muniri.

Quibus ascen-
datis ad probos locuta est oratori ingreditur iudith: quod sollicitudo secundum post predicationis obsequium recitat ad cordis sui secretum ut ibi compleat pure ascensionis incensum. Nam illud: Cu ora ita i c t.

Domine deus. Tu in oratione actum symoneonis commemorat quod sancte leui stuprum soror in alienigenas vindicavit. Fatus enim erat ut holofernes qui in iudith volunt explore mundi ci libidinis gladio serueretur vniuersitatem.

Et dixerunt ozyas et presbiteri tunc ad emendationem non ad predictonem nostram. euensis credamus. Et dixerunt illi ozyas et presbiteri: Dia que locuta es vera sunt. et non est in sermoneibus tuis nulla reprehensio. Num ergo ora pro nobis: quoniam mulier sancta es et timens deum. Et dixit illis iudith. Sicut quod potui loqui dei esse cognoscitis: ita quod facere disponui probate si ex deo est. et orate ut firmum faciat deus consilium meum. Stabitis vos ad portam nocte ista et ego excedam abra mea. et orate ut sicut diristis in diebus quoniam respiciat dominus plebem suam populum suum israel. Vos autem nolo ut scrutemini actuus meum. et vestrum dum renum vobis nihil aliud fiat nisi oratio pro me ad dominum deum nostrum. Et dixit ad ea ozyas princeps iudeorum. Tade in pace et dominus sit tecum in ultione inimici corum in foro. Et reuertentes abierunt.

C. IX.

Quibus ascendentibus iudith ingressa est ad oratorium suum. et induens se cibis memoriam fragilitatis et mortis licio posuit cincire super caput suum per humilitatis affectum se sperans exaudiri sacrificium et posterius se domino clamabat ad dominum deo spous contributum minime. dicens: Domine deus patris mei symeon. quod dedisti illi gladium in defensione alienigenarum qui violatores extiterunt in coquinatio sua. et denudauerunt seminum virginis in confusionem. et dedisti mulieres ilorum in predictam. et filias illorum in captivitate. et omnem predictam in divisionem servis tuis qui zelauerunt celum tuum: subueni goso te domine deus meus mihi desolare. **T**u enim fecisti porta et illa omnia viduae. Tu enim fecisti porta et illa ordinis dispositi post illa cogitasti. et hoc factum est quod ipse voluisti. Omnis enim via tua patet sunt et tua iudicia in tua prudencia posuisti. Respicie castra assiriorum nunc. sicut tunc castra egypcio-

videre dignatus es: quoniam post seru os tuos armati currebat. confidentes non in domino in predictis et in equitatu suo et in militiis suis aut domini sui. magnitudine bellatorum. **S**ed asperisti super castra eorum. et tenebre fatigaverunt eos. sed evadere non possent. **M**aris Tenuit pedes eorum abyssum. et aquae similes illis. **P**unitur opulerunt eos. Sic stant et stant domine. qui confidunt in multitudine sua. et in curribus suis et in contis et in sagittis suis. et in lanceis gloriantur. et nesciunt quod tu ipse es deus non qui conteris bella ab initio. et dominus nomen est tibi. Potentia tua quoniam uideris dimisit. Erige brachium tuum sicut ab initio et allide virtute eorum in ueritate tua. Laudat virtus eorum in iracundia tua.

Sicut faciat qui promittit se violare sancta tua et polluere tabernacula nomis tui. et deinceps gladio suo cornu altaris tui. **F**ac domine ut gladio proprio ei per portam oculorum intret affectio concupiscentiae qui uidetur. mulierem ad concupiscentiam eam supbia amputet. **C**apiatur laqueo oculo eorum in me. et peccates eum dulcia videatur ei labia mea. id est uerba ex labiis caritatis meae. Da mibi in auctoritate constantia ut contemna illorum. et virtute ut euertas illum. Erit enim hoc non nobis domine non nobis et memoriale nois tui: cum manus fragilis sexus qui se exaltat humiliabitur superbum in qua mente deicererit eum. Non enim in multitudine confidit holofernes. **H**abllax titudine est virtus tua domine. neque in equo equum ad salutem et nolite fieri sicut equum et mulus unde diabolus et primus homo cecidit in viribus voluntas tua. Nec superbi ab initio placuerunt tibi: sed humili et mansuetorum semper tibi placuit de sancto. **A**postolus precatio. Deus celorum creator aequaliter et dominus totius creature. erandi me afflictam non de viribus meis misera deprecantez. et de tua misericordia presumetem. Memento domine promissionis qui promisisti te esse cum fidibus tuis quo loquor testamenti tui. et da verbum in ore ad eum. **E**x quo procedunt verba meo et in corde meo consilium corroboratur. **S**qua delere uult hora ut dominus tua iustificatorem tua in eternum. **A**uditio miraculo permaneat. et omnes gentes agnoscant quod tu es deus. et non est alius praeter te.

C. X.

Fac domine.

Hoc non dicit delectat. **T**atone penitus amo re iustitiae. **S**ic propterea quidquid in spiritu nostro in indicio videtur futurum in eodem spiritu predictant facient in modo per eos ipse predixit qui eis revelat atque facit qualem est illud. **F**iat beneplacita eorum. **C**onstituta et percutiet te deus paries tealbata.

Mystice. **O**mnis hereticus vel scismaticus vel iudeus vel paganus qui ecclesiastico exemplo corrumperet uoluerit; proprio superbio gladio caput inique voluntatis amitterit. Unde ipsa conteret ea tu.

Hactum ē aut
eū cessasset clamare ad
dñz. surrexit dñ loco i quo iacuerat
pstrata ad dñz. Tlocauitq abraz
suam. et descendens in domū suam
abstulit a se cilitiū. et eruit se vesti
metis viduitatis sue. Et lauit cor
so pēta carnis. carnis mortificatō
pus suū. et vnxit se myrrō optio. et
distinxit sollertia discretōe singulas cogitatō
discriminavit crīne capitis sui. et im
pōsuit mitra sup caput suū. et iduit

copibus bonis. spē futurō bonorū q̄ dabun
tur sanctis i dextera parte collocaṇdis.
se vestimentis iocunditatis sue. In
cōgressus opum euāgeliciis munit p̄ceptis
duitq sandalia pedib suis assūp
castitatis:

signaculo fidei de quo amulo suo subarauit me
et ānulos. et oībus ornamētis suis
ornauit se. **L**ui etiā domin⁹ p̄tulit
splendore: qm̄ oīs ista cōpositō nō
ex libidine sed ex virtute p̄debat.

Et ideo domin⁹ hāc in illā pulcri
tudinē ampliauit: vt in compabili
decore oīm oculis apperet. Impo
hostē aditura
suit itaq abrē sue ascopam vīni. et
vīorem fideli. la. n. dicit cē cibū olerib cōfectū
vas olei et polentiam et lapaces et
panes et caseū. et profecta ē **L**unc
venissent ad portas ciuitatis: inue
nerūt expectātem ozyā et p̄sbiteros
ciuitatis. Qui cū vīdissent ea: stu
pētes mirati sūt nimis pulcritudi
nem ei⁹. Nihil tamē interrogātes
eam: dimiserūt transire. dicentes:

Deus p̄m nostroz det tibi gratiā
et oē consiliū tui cordis sua viute
corroboret. et gloriē sup te hierlm
et sit nomē tuū in numero scōrū et
iustoꝝ. Et dixerūt hi qui illic erant
omnes vna voce. fiat. fiat. Judith
vero orās dominū: trāsiuit p̄ por
tas. ipsa et abra eius. Factū est aut
cū descēderet mōteꝝ circa ortū dei
philosophi gentium. i. curiosi persecutores hu
narum disciplinarum.

occurserūt ei exploratores assyri

sternerūt eā cum ecclēsia a iudeis ad
ozum. et tenuerūt eā dicentes. Unī
gentes/transcūtem dogmatib suis supare cupie
bant.

venis aut quo vadis? Quę respō
dit. **F**ilia sum eb̄ezorū. Ideo ego
fugi a facie eoꝝ: qm̄ futuruꝝ agno
ui q̄ dentur vobis in depredatō
p̄ eo q̄ p̄temn̄tes vos nolueāt vltro
tradere seipsoꝝ: vt inuenirēt misē
ricordia in conspectu vestro. **H**ac
de causa cogitauit mecum. dicens:

Vlādā ad faciē p̄ncipis holofernī
vt indicem illi secreta illoꝝ. et ostē
dam illi quo aditu possit obtinere
eos. ita vt nō cadat vir de exercitu
eius. Et cū audissēt viri illi verba
eius. cōsiderabāt faciē eius. et erat
in oculis eorū stupor: qm̄ pulcri
sinceritatē rel ḡomis

tudinē eius mirabātur nimis. Et
dixerūt ad eā: Conseruasti animā
tuā eo q̄ tale reppisti consilium vt
descēderes ad dominū n̄m. **N**oc
aut̄ scias: qm̄ cum st̄teris in cōspe
ctu eius bene tibi faciet. et eris gra
tissima in corde eius. Duxeruntq
illam ad tabernaculū holofernī
nūcian̄es eā. **L**unc intrasset ante
faciē eius: statim cap̄ ē in suis o
culis holofernēs. Dixerūtq ad eū
satellites eius. **Q**uis cōtemnat po
pulum hebr̄ozū qui tam decores
mulieres habēt: vt nō p̄ his meri
to pugnare cōtra eos debeamus?
Vlidens itaq iudith holofernē se
detēi cāopeo qd̄ erat ex purpura et
bisso et auro. et smaragdo et lapidi
b̄ preciosis i textū. et cū in faciē e
intendisset adorauit eū. p̄sternens
se sup terram. et eleuauerūt eam ser
ui holofernī iubente domio suo.

subito fiat rector alie
ng.

Dixeruntq. **S**dominatōe seculariꝝ
p̄ncipī libere mane
re p̄māserūt. **S**ic tri
anus licet ip̄m̄ xpi
p̄fessores p̄scutus sit
plinio scō admonen
te leuioribus decreis
edictū suū tempanit.
Elius quoq adian⁹
q̄ quadratū discipulū
ap̄lorū et aristidē atbe
niensem virtutē xp̄ia
na religione erudiens
ad municiū fundanū
p̄cōsulē asiḡ ep̄lam mi
sit vt nemini licer̄ xpi
anū sine criminis obie
ctōe aut p̄batōe dā
nare.

Adorauit eū.
Nō p̄turbatōe timo
ris: fed obseruatōe or
dinis. **A**nde et subdit
estote i omni timore do
et dei timetere. ho. Et
apl̄us. **Q**ui p̄tāt̄ reli
stūt̄ dei ordinatōe re
sistit. **V**nde belias re
gē impin̄. achaz ado
rasse leḡ. **V**nd̄ pau
lus ap̄d̄ agrip̄a regē
et festū p̄ficiē cām su
am agēs verba māstue
ta. p̄ult. **S**imilē ap̄d̄
holofernē iudith re
aduentu suo et inde
rum casu futuro loqui
tur: nō adulatoře mē

tiendo. s futura p̄bē
tice p̄dicēdo.

ego nūq̄ nocui virum qui voluit
seruire nabuchodonosor regi. Po
pulus autē tuus si nō cōtemp̄sset
me: nō eleuassem lanceā meā sup
eum. Nunc aut̄ dic mibi q̄ ex cau
sa recessisti ab illis. et placuit tibi
vt venires ad nos. Et dixit illi iu
dith. Sume verba ancille tuę. qm̄
si secutus fueris verba ancille tuę
p̄fectam rez faciet domin⁹ tecum.
Ubiuit enim nabuchodonosor rex
terre et viuit virtus eius q̄ est in te
ad correptionem oīm aiarum erran
tiūz: quoniā nō solū hoies seruēt
illi p̄ te: sed et bestię agri obtempat
illi. Nūciat enī animi tui iudicia
vniuersis gentibus. et indicatū est
omni seculo: qm̄ tu solus bonus et
potens es in omni regno eius. et di
sciplina tua oībus p̄uinc̄s predi
catur. Nec hoc latet q̄ locutus ē
achior. nec ill̄ ignoratur quod ei
iussis evenire. Constat enī deu⁹
nostrū sic peccatis offensū: vt man
dauerit per prophetas suos ad po
pulum q̄ tradet eum pro peccatis
suis. Et quoniā sciūt se offendisse
deum suuz filii israel. tremor tuus
et sicut iosephus in eadē obsidione narrat euīs
sup ipsos est. In sup etiam fames
inuasit eos et ab ariditate aquę iā
inter mortuos cōputatur. Deniq̄
hoc ordinat. vt interficiant pecora
sua et bibat sanguinem eoz. et sancta
domini sui q̄ p̄cepit deus nō cōtin
gi. in frumento vino et oleo hec cogi
tauerūt impendere. et volūt consu
mere q̄ nec manibus deberet cōtin
gere. Ergo qm̄ hec faciūt: certum ē
q̄ i p̄ditionem dabuntur. Qz ego
trans iordanē fugierunt.
ancilla tua cognoscens fugi ab ill.
et misit me dominus hec ipsa nun
ciare tibi. Ego enī ancilla tua deu
colo etiā nūc apud te. et exiet acilla
tua et adorabo deum. et dicet mibi.

quādo eis reddat peccatū suum. et
veniens nunciabo tibi: ita vt ego
adducā te p̄ medianam hierlin. Et ha
bebis oīm populū israel sicut oues
q̄bus nō est pastor. et non latrabit
vl̄ vn̄ canis cōtra te: qm̄ hec mibi
dicta sūt per p̄uidenciā dei. Et qm̄
iratus ē illis deus: hec ipsa missa
sum nūciare tibi. Placuerūt autē
oīa verba hec corā holoferne et co
ram pueris eius. et mirabantur ad
sapientiā eius. et dicebāt alter: ad
alterū. Nō est talis mulier sup trā
in aspectu. i pulcritudine et i sensu
verborūz. Et dixit holofernes. Bi
fecit deus q̄ misit te ante populūz
vel ducas
vt des illū tu in manibus nostris.
et qm̄ bona ē p̄missio tua: si fecerit
michi hoc deus tuus. erit et deus
meus. et tu i domo nabuchodonoso
magna eris. et nomē tuū nomi
nabitur in vniuersa terra.

C. XII.

T holofernes et principes seculi
seccia enī requiescat apud eos qui in
telligentiā et fidē sanā recipiunt. i the
sauro mentis:

Vnc iussit eāz

introire vbi repositi erant
thesauri eius et iussit illic manere
eam. et cōstituit qd daref illi de cō
sue cultu religiōis sue. studēt enim ad illecebras
uīnio suo. **L**ui respondit iudith et
carnaliū voluptati adduceret et p̄trabere.
dixit: Nūc nō potero manducare
ex his q̄ mihi p̄cipis tribui ne veni
at sup me offensio. Et his aut̄ que
michi detuli. māducabo. **L**ui holo
fernes ait: Si defecerit tibi ista q̄
ligionis vilis et despctus.
Et dixit iudith. Ubiuit aīa tua de
subuenire reprobavit.
meus: quoniā non expendet oīa
hec ancilla tua. donec faciat deus
in manu mea hec q̄ cogitauī. Et in
duxerūt illā servi eius i tabernacu
lum quo p̄cepit. et petijt dū introi
ret vt daretur ei copia nocte. et an-

Dissa sum nūci.
Prima via salutis
fuit gentibus p̄dicato
res euangelij gratiāter
recipere et fidē p̄bere.
et eoī doctrinaz ad
agnitōnē veritatis ve
nire

Et accepit et m.
No inquinatur cibis
gentilium aut suplitoem.
Ecclisia em inter gen-
tes habitans ydolata
non polluit sed his q
tenetio fidelium per
obedientia pparat vi-
tur. Unde me cibus
est ut faci voluntates
eius qui misit me pnis

Sicut vobis vanum surgere an luce
lucem egrediendi foras ad oratorem
et deprecandi dominum. Et pcepit cu-
biculi suis ut sicut placeret illi
exiret et introiret ad orandum deus
catholice cof. siois. p. fidei. spem. et charitatem.
suu per triduum. Et eribat noctibus
in fonte lacrimarum. vni. lauabo p singu-
lari. t. baptizabat se
in fonte aquae. Et vt ascendebat ora-
bat ad dominum deus israel: vt diri-
geret viam eius ad liberatores populi
sui. Et introies muda manebat in
tabernaculo. vscduz accipit escam
suam in vesperu. Et factum est quarto
hunc euangelij choruscante. victoria de hoste spe-
ratur.
die holofernes fecit cenam seruis
suis. et dixit ad vagao eunuchum. ya-
de et suade hebreu illam ut sponte
consentiat habitare mecum. Sed est
enim apud assyrios si femina irrideat
virum agendo: vt imunis ab eo tran-
seat. Tunc introiuit vagao ad iudith
et dixit No vera bona puella in-
troire ad dominum meum. vt honorifice-
tur an facie ei. et mā. Iucet cum eo et
bibat vinum in iocunditate. Qui iu-
nū iudith r̄ndit cōstantis animi ostendunt virtutes
dith r̄ndit. Quę ego sum ut cōtra-
dicam domino meo. Omne qd erit
ante oculos eius bonum et optimum
faciam. Quicqđ an illi placuerit:
hoc mihi erit optimum oibus dieb
que resurgere horatur a ruina ipletatis
vite meę. Et surrexit et ornauit se
virtutum operibus
vestimentis suis. et ingressa stetit ate
spirituales. n. virtutes ad carnales cōcupiscentias
multi reflectunt quas per predicatores auivunt
alii sumus odor mortis in morte
facie eius. Lor aut holofernes co-
cussum est: erat enim ardens in cōcu-
piscentia eius. Et dixit ad eam holo-
fernes: Bibe nunc et accube in iocun-
ditate: qm inuenisti gratiam coram
me. Et dixit iudith: Bibā domine:
quoniam magnificata est aia mea
hodie p oib diebus meis. Et accep-
pit et māducauit et babit coram ipso.
ea q̄ pauerat ancilla ei. Et iocun-
dus factus est holofernes ad eam.
sue quo. nolite uebriari vino i quo ē luxuria et fel-
icitas. vnu corum.
babitq̄ vinum multū nimis quātum

nunq̄ biberat in vita sua.

Tautem sero

factum est. festinaverunt
serui illius ad hospitia sua. et cōclu-
sit vagao ostia cubiculi. et abiit. E-
rant autem omes fatigati a vino. E-
ratq̄ iudith sola i cubiclo. Porro
holofernes iacebat in lecto nimia
fde quo nolite uebriari ecce luxuria. feccia
lebriate sopitus. Dicitq̄ iudith
hunc q̄ fidelium. Hostiorum. sc. custodia. sc. catho-
licae fidei obseruant a cōmisit.
puelle sue ut staret foris a cubiclo
suo cōstanti.

Ium et obseruaret. Steritq̄ iudith
in sompnum auxiliū. sc. ita devotio cordis.
ante lectum. orans cum lacrimis et la-
bioz motu in silentio dicens: Con-
siderat mā cōstōtē i te. evidētū te velociter exaudi. inc.
firma me dñe deus israel: et respice
huius quia necesse ē.
in hac hora ad opa manū mearū
eccliasiam.

vt sic pmissisti hieralem civitatem tuā
habimmo virtutū finitū.
erigas. et hoc quod credēs p te pos-
siderat: et hoc quod credēs p te pos-
se fieri cogitau. psciam. Et cū hēc
spurci cordis duriciam. que eroem gerum
vane securitas

diriserat: accessit ad colūnāz q̄ erat
maliciā inique intentōnū

ad caput lectuli eius. et pugionem
cōpiendo alii

eius q̄ in ea ligat pēdebat exolut

Luḡ euaginasset illū: apprehēdit
scelerē superbe mentis.

comā capitū ei et ait: cōfirma me

dñe deus i hac hora. et pcussit bis

cōtumaciā inīq actōis occasionē pter

in ceruicē eius. et abscedit caput ei

detegendo alii qd ē rhetē muscarū. et insidie

dolose cogitatiōnē qbus simplices et icautos deci-
pit.

et abstulit canopeū eius a colūnis

inīcū inf rmū ostendit et debile ut sciāt eū mī-

lites christi posse sugare

et euoluit corpus eius trūcum. Et

post pusilluz exiit: et tradidit ea
put holofernes acille sue. et iussit ut

mitteret illū in perā suā. Et exiit

spōsa et a dolescentula.

duę scdm cōsuetudinē suam quasi

ad oratores et transierunt castra. et gy-

rantes valle venerunt ad portā ciui-

tatis. Et dixit iudith a longe custo-

scastorum eccliae. suffragijs vris sc. cel. unde.

aperite mībi por. ecce

dibus muroz. Aperite portas qm

nobiscū est deus: q̄ fecit virtutē in

israel. Et factum est cū audissent viri

In lecto. Nescia
de securitatis. q̄ se im-
pone peccare confidit
Unde. Impius cum
in profundū vitorum
venerit. cōtemnit.

Caput holo. Et
Recordationē cōficti
belli sollicitate iubet me
morari. Unde. So-
brij escole et yi. re.

Clenerunt ad. In
trōtū regni. xpum. sc. q
dicit. Ego sum hostiū
et via p me si quis in
troierit. sal. et p. Et ali
bi. Venite ad me oēs
qui la. zo. e. et e. r. v.

Custodibus. Idē
doctoribus q̄ verbo et
exemplō ecclia muni-
unt. et ad vitā eternāz
introducunt. De q̄b
dī. Tug muros tuos
hieralem cōstitui custo-
des. Vel angelicis spi-
ritibus qui nobis i cu-
stodiā missi malignos
spūs excludunt.

Aperite p. Idē.
tenorōne cordis. Un-
de dī. Qui habet au-
res audiendi audiat.
quid spī. d. ec. sc. iltō.
Beatus qui cām suā
loquitur in aure audi-
entis. Oñs virtutē
populo suo dabit. cur
quo sc. apicem celestis
regni ascendit. Unde
Nemo ascendit in ce-
lū n. q. d. c. sc. b. q. ē
celo.

Jud

doctrinā scie
voce eius

tinatis. E

spie.

a minimo vi-

sperauerūt e

spū cordis inten-

ct. accende-

re. cōtem-

nunt circa ean-

ascendens i em-

frō. audi. israel et

fiere silentiu.

dict. iudith: I

nosq̄. q̄ non d

sc. ego ser-

ein me ancilla

misericordia su-

mūi israel. et in

diabolum.

hostem populi

pferens de per-

ostendit illis. d

holofernes pnc-

oz. Et ecce ca-

debat

recubebat in eb-

manū feminę pe-

noster. Ubi aut

custodiu me am-

cunte et ibi cōmo-

reuerētem. et na-

ancillam snam c-

pollutione pecca-

bis. gaudentem

sc. manus bovis.

euasionē mea in

frō.

lōfitemini illi oē-

in seculū sc. effic-

ti. autodrātes do-

ad eam. Undixit t-

sc. pte ad nib-

cos nōs. Porro

populi israel. dixit

transfilo in toto oīb ob-

es tu filia a dño de-

fili cōgrauerūt dūtias

multieribus sup te-

dñs q̄ creavit cōfō-

direxit i vulnere c-

inimicoz nōz: qu

tuō ita magnificau-

Illa autem. Ad
cœlestia dogmata ser-
mone cōvertens. ad
laudandū dēū pro be-
neficiis suis auditores
attollens.

Aperiens. De
quo. Ipa conteret ca-
put t. Et in enāge-
lio. Dabo vobis po-
testatem calcandi sup
serpentes. et scorpios. et sup
oēs virtutes inimici.

Ecce ea. Quasi.
satiate quāta sit mali-
ginitas. quanta fraus
inimici nostri. quanta
pietate a nobis impa-
tus sit. q̄s illos ab oī
fraude et erroris p̄amī-
natōe custodit. vt his
inspectis cōditorū et re-
demptori nostro grati-
as agat. Unde. So-
bij estote et vi. Et
timeo ne sicut serpens
seduxit enā astutia
sua. ita et sensus nostri
corripantur. Etitez.
Consoritamini in domi-
no et p. u. et induite
vos ar. dei.

Quiahodie. Et
lans ecclēsē recedēt
de ore hoīm; q̄ memo-
res sunt studij et ope-
rum eius q̄ p̄ dilectio-
nei dei et priorimi pre-
sentes tribulatōes se-
cura sustinet fide plē-
r̄spe firma. attendens
eminēti cœlestiū p̄mi-
oni. vbi sociabitur bū-
tudini angelorum.

S doctrinā ecclēsē.
vocem eius vocauerūt p̄sbiteros
ciuitatis. Et occurserūt ad eā oēs
splebe. Smaiores. i. doctores.
a minimo usq̄ ad maximū: quoniam
sperauerūt eam nō esse venturam
spīa cordis intentionē vniuersas erroris tenebras
Et accendētes lumiaria cōgyraue-
runt circa eam vniuersi. Illa autē
ascendēs i eminentiore locū. iussit
Fū: audi israel et tace. Fattentī. Sa strepitu mō-
fieri silentiū. Lūq̄ om̄s tacuisse
dixit iudith: Laudate dñm deum
noster. q̄ non deseruit spantes in se
et in me ancillaz suam adimpleuit
misericordiā suam quaꝝ p̄misit dō
mī israel. et infecit in manu mea
fū: diabolū.

hostem populi sui in hac nocte. Et
p̄ferens de pera caput holofernī
ostendit illis. dicens: Ecce caput
holofernī p̄ncipis militie assyri-
orū. Et ecce canopeū illius i quo
recubebat in ebrietate sua. vbi et p̄
manū feminē p̄cessit illū dñs deus
noster. Uniu autē ip̄e dominū. qm̄
custodiuit me angelus eius. et hinc
eunte et ibi cōmorātem et inde buc
reuertētem. et non p̄missit me dñs
ancillam snam coinqnari: sed sine
pollutione peccati reuocauit me vo-
bis. gaudentem in vittoria sua: in
euasione mea in liberatōe vestra.

Lōfitemini illi oēs qm̄ bonus. qm̄
in seculū misericordia ei. Uniu-
si autē adorātes dominū dixerunt
ad eam: Bñdixit te dñs in virtute
sua: q̄ p̄ te ad nihilū redigit inimi-
cos nōs. Dorro ozyas princeps
populi israel. dixit ad eā: Bñdixit
et confessio in toto orbe obtinet palnam. S multe
es tu filia a dñ deo excello p̄ oib̄
mulieribus sup terraꝝ. Benedic dñs q̄ creauit celū et terram. qui te
direxit i vulnera capitū principis
inimicorū nōꝝ: quia hodie nomē
tuū ita magnificauit ut nō recedat

laus tua de ore hoīm. q̄ memores
fuerit virtutis dñi in eternū: p̄ q̄b̄
nō peccasti aīe tuę ppter angustias
et tribulatōes generis tui: sed subi-
uenisti ruine ante cōspectū dei nři
Et dixit oīs populū. fiat fiat. Por-
ro achior vocatus veit. Et dixit ei
iudith Deus isrl cui tu testimoniu
dedisti q̄ vlciscatur se de inimicis
suis: ip̄e caput oīm incredulorū in-
cidit in hac nocte i manu mea. Et
vt p̄bes qr̄ ita est: ecce caput holo-
fernī q̄ in cōtemptu superbie sue
deū israel cōtempst. et tibi interitū
minabatur dicens: cum captus fu-
erit populus israel. gladio pforari
p̄cipiam latera tua. Tidens autē
achior caput holofernī. agustia-
tus ē p̄ pauore cecidit in faciē suaꝝ
sup terram et estuavit anima eius.

Postea hoī resumpto spū recre-
atus est. p̄cidit ad pedes eius. et
adorauit eaꝝ et dixit: Benedicta tu
a deo tuo in oī tabernaculo iacob
qm̄ in oī gente q̄ audierit nomē tuū
magnificabit sup te deus israel.

C. XIII

S docet ecclēsia filios suos qualiter per
sequantur hostem spīalē.

Dixit autem iu-
dith ad oīm populuz. Au-
taperite cōtritā et hostis superbia
dite me fratres. Suspēdite caput
S doctrina euangelij qui munūntur redentes
hoc sup muros nostros. et erit cuꝝ
S intellexit. Sol. s. divine placatōis et solaciū le-
reitas. Sicut fidei. lorica iusticie. galea salutis qđ
est verbum dei.
exierit sol. accipiat vnq̄s q̄s arma
sua. et exite cū impetu: nō vt desce-
dat is deorsum sed q̄si impetū faci-
entes. Tunc exploratores necesse
erit. vt fugiant ad p̄ncipez suū exi-
tanduz ad pugnā. Lūq̄ duces eoz
cōcurrerint ad tabernaculū holo-
fernī. et inuenerit euz truncum in
suo sanguine volutatū: decidet sup
eos tioꝝ. Lūq̄ cognouerit fugere
eos. ite post illos securi: quoniam

Tidens autē

Per achior p̄ncipē
ammonitarū pagani
vel heretici designant
qui videntes ecclēsī si-
dem hostiū supafe fe-
rocitatez nimio pauo-
re cōcutiuntur. et super-
biā suā humiliātes ec-
clesiam venerantur: et
sequaces suos erroreꝝ
relinquere. et fidelibus
sele sociare horātur:
Unde ysaias. Veni-
ent ad te curni filij co-
rum qui te humiliāte
runt. et adorabūt vesti-
gia pedū tuorū oēs q̄
detrahēbant tibi.

Tunc ingressus. Dux pectorum deos suos contra ecclesiā poscentes auxilium inueniūt eos propria feditate spurcissimos et virtute testitatos. non fuge se cōmendantes reliquunt ea ī quibus tūlītē cōfidebant. nō ē cōm prudentia. nō est sapia nec cōsilii cōtra deum. **Vñ** Hieremias ait. Nō effugiet rex. nō saluabitur fortis it.

cōteret eos sub pedib⁹ vestris. Tunc achior videns virtutē quāz fecit deus israel. relict⁹ gētilitatis ritu credidit deo. et circūcidit carnem p̄putij sui et appositor⁹ est ad populū israel. et ois successio generis eius v̄sc⁹ in hodiernū diem. **Mor** sicut fuerat ipatū. aut ut ortus est dies suspenderunt sup muros caput holofernij: accepitq; v̄nusquisq; vir arma sua et egressi sunt cū grandi strepitu et vlu-

ecclie cōfidentiaz cōtra sc̄ s̄ principes p̄ latu. Quod vidētes exploratores secutorū s̄ ad tēpla idolorū s̄ auxilium petentes ad tabernaculum holofernij cucurre rūt. Porro hi q̄ i tabernaculo erāt vētētes et an ingressū cubiculi p̄stre p̄tēs excitādi grā ī queridinē arte moliebantur. vt nō ab excitantib⁹ sed a sonātib⁹ holofernes euigilaret. Nullus enī audebat cubiculum virtutis assyrioz pulsando aut intrando apire. Sed cū venissent ei⁹ s̄ primi persecutores duces ac tribūi et vniuersi maiores

s̄ gentilium. sacerdotibus exercitus assyrioz: dixerunt cubiculum s̄ qui audetis. q̄bus est permissa licetia, larijs. Intrate et excitate illū: quo opprobriose. s̄ pristino timore. niā egressi mures de cauernis suis ausi sūt. puocare nos ad p̄grium.

Tunc ingressus vagao cubiculū ei⁹ stetit ante cortinā. et plausum fecit manibus suis: suspicabat enī illuz cū iudith dormire. Sed cuz nullū motū iacentis sensu aurū capet accessit. primans ad cortinā. et eleuās eaz vidensq; cadauer absq; capite holofernij in suo sanguine tabescit. iacere sup terraz: exclamauit voce magna cuz fletu et scidit vestimenta sua. Et ingress⁹ tabernaculum iudith nō inuenit eam. Et exiliuit foras ad populū et dixit: Una mulier hebreā fecit cōfusionē ī domo regis nabuchodonosor. Ecce enī holofernes iacet ī terra et caput ei⁹ nō est in illo. Qd dum audisset p̄n

cipes virtutis assyrioz. sciderunt om̄s vestimēta sua. et intolerabilis timor et tremor cecidit super eos. et turbati sūt animi eorum valde. **Et** faci⁹ est clamor incomparabilis in medio castrorum eorum.

C. XV.

Quinq; omnis

exercit⁹ decollatū holoferne audiss. fugit mēs et p̄siliū ab eis et solo tremore et metu agitati fugiē p̄sidiū sumū: ita vt nullus loq̄ret cū primo suo. sed inclinato capite relicis oib⁹ euadere festinabat hebreos: quos armatos sup se venire audierant: fugientes per vias campoz semitas collum. **Vlde** s̄ p̄dicatores. ecclie cedentes itaq; filij israel fugiētes. secuti sunt illos: descendērūtq; clangētes seuāgelicis. s̄ valida intentōne. fugientes. tubis. et v̄lulantes post ipsos. **E**t s̄ impiorum diversi sunt et rore qm̄ assyrij non adunati. in fugam s̄ discreti. s̄ multitudinis credētiū e. c. v. et a. v. ibant p̄cipites. **Filij** aut israel vno agmine p̄sequentes: debilitabant omnes quos inuenire potuissent.

s̄ robur dñi. s̄ strēnuitas p̄dicatorū q̄ fide cōfɔtati per verbū euāgelij icant oēs cōtra hostes religionis.

Misitq; oīyas nuncios per om̄s

civitates et regiones israel. Om̄s itaq; regio oīsq; vrbs elctāz iuuentutem armata misit post eos. et p̄ s̄ dī miles christi. oīcius esse hoste intra patriam manente. secuti sunt eos i ore gladij quousq;

s̄ cōueratoris cogitatōis. locutōis. actōis.

p̄uenirent ad extremitatem finiū suoz. Reliqui aut qui erant in bethulia. iegressi sunt castra assyrioz et p̄dām quā fugientes assyrij reliquerant. abstulerunt: et onustati sūt valde. **H**i vero q̄ victores reuersti sunt ad bethuliam. oīa que erat illoz abstulerunt secuz: ita vt non

que moīes ī egyp̄to vult edūcere. pharao retinere.

esset numerus in pecoribus. in iumentis et vniuersis mobilib⁹ eoz

vta minimo v̄sc⁹ ad magnū om̄s

divites fierent de p̄datib⁹ eorū

Videntes atq;. S̄ deon cōtra madia nitas pugnatū nō bastā. n̄ clipeis sed tubas et lampades tulit p̄figurās euāgelij p̄co cones q̄b̄ n̄ ē colluctatio aduersus carnes et sanguinem. sed cōtra sp̄nalia nequit ī celestib⁹ et p̄ pugnat p̄ dīcationis voce et mirabolū fulgo.

Omnis itaq;. Ad p̄dicationē verbi dei et singulis gentib⁹ et prouincijs p̄bate p̄ song. et viribus accinctūlāni ad militiam domini veniunt. **Vñ** yslas. Ecce insti telōge veniet. et ecce illi ab aquilone et mari et

Teatū h. dicens: Incipite et cantate dño ī cymini illi psalmūz. Invoca nomē eō. cōtērētē bella. dīcētē. Qui posuit castra suā. s̄ quotidie p̄sūdū. puli sui. vt eripere. om̄ū inimicōp̄nū. sele et ḡ suos. de quo virbie subolus. s̄ superbie affur et montib⁹ at

Judith

Per dies xxx.
Qui vniuersum pntil
vit tempus significat
quo populus dei d ho
ste triumphans spua
liter expoliat, vnde d
ecclesia dicitur. Confi
dit in ea cor viri sui et
spo. nō vir.

Porro autem
Sic populus dei ab
egipto recedens ipam
spolianit; vnde taber
naculū costruxit. Sic
reges insti sub testam
to veteri q hostibus
abstulerunt, i misterio
templi cosecrauerunt.

Iuniebus ior.
Quia tūc neq; nubet
neq; nubentur. q; re
surgent oēs in virum
pfectum i mēlū eti
tis plenitudis xp̄i, vñ
in resurrectō domini
iuvens cooptus sto
la candida angel⁹ ap
paruit

**Jesus vel resurrectō dñi dicitus sus resurrec
er vita.** sc̄m ord. melchi.
Joachym autē summ⁹ pontifer de
descendit de celis: s̄ in vterum virginis q
domus dei vñ carnē assumpit:
hierusalem venit in bethuliaz cum
discipulis quos elegit s̄ p̄bat ecclē fidez
vniuersis prei biteris suis vt vide
et dlectos s̄ deuotōe mētis opatōez de
mostrans.
ret iudith. Quę cū exisset ad illuz:
dōs benedic ecclesia: cū grārum vbertate teple
z oib; laudabile exhibet. Surrexerunt filii et
et beatissimā predicauerūt, et vir eius laudauit eā
benedixerūt illam om̄s vna voce.
didentes: Tu gloria hierusalem, tu
leticia israel, tu honorificentia po
puli nostri, quia fecisti viriliter, et
q; a dō. s̄ sinceritatem fidei, vñ despondi vos
confortatū est cor tuum eo q; casti
vni vro virginē castam ex. o.c. xp̄us
tatem amaueris, et post virum tuū
s̄ hereticorum corruptōem.
altez nescieris, ideo et manus dñi
confortauit te, et ideo eris bñdicta.
s̄ filij ecclē tam maiores q; minores,
in eternū Et dicitur oēs populus
fiat, fiat. **Per dies aut̄ triginta vir**
collecta sunt spolia assyrioz̄ po
pulo israel. Porro aut̄ vnuersa q;
piunt ad ecclē laudem et studium refurunt.
holofernis pecularia fuisse, pbata
sunt: dederunt iudith in auro et ar
s̄ eloquētis sagib; iusticie s̄ virtutem.
gentio et vestibus et geminis et om̄i
ornamentū variarū disciplinarum:
supellectili, et tradita sunt om̄ia illi
s̄ os mēbra xp̄i. s̄ hoc p̄ficiatur i
fine mundi q; plenarie exultabunt sancti triūpho
principē mundi.
a populo Et oēs populi gaudebāt.
cum mulierib; et virginib; et iu
uenib; in organis et cytharis.

C. XVI.
Nam secura, beati qui habi, i d.t.d.
Vnc cantauit
cōfides et laudās
caticū hoc domino iudith
dicens: **Incipite dño in tympanis**
spūaliū bonorū vel labiorū,
cantate dño in cymbalis: modula
boni operis. scopē,
mini illi psalmū nouum: exultate
mente. s̄ p̄n. Cōfidit ego vici mundum
et inuocate nomē eius. Dominus
potēs i p̄lio soli
cōterens bella, dñs nomen est illi
seciam.
Qui posuit castra sua i medio po
s̄ nacnū. s̄ quotidie paulatim, i fine pfecte libe
puli sui, vt eriperet nos de manu
rabit.
omnū inimicoz̄ nostrorūz. Venit
se et g suos, de quo vīga furoris mei assur, id ē
diabolus s̄ superbie s̄ frigore si uelitatis
assur et montib; ab aq; lone in mul

C. XVI

s̄ vel virtutis exercitus
titidine fortitudinis sue: cui⁹ mul
persecutōibus. s̄ predicatorēs ad orā
mūndantes.
s̄ titudo obturauit torrentes et equi
flubia. s̄ humiles.
eoꝝ cooperuerūt valles. Dixit se i
s̄ tra libidine. s̄ possessorēs ecclē.
censurū fines meos, et iuuenes
s̄ fide et opib; robustos. s̄ persecutōis s̄ foras
meos occisurum gladio: infantes
fan, et l.p.l. s̄ pudicas asasti
meos dare in predam, et virgines
s̄ tristiorum. s̄ fīc.
in captivitate. Dñs aut̄ omnipotēs
nocuit eū, et tradidit eū in manus
ecclēsie. s̄ ligas ancillis suis.
femine, et cōfudit eum. Non enim
cecidit potens eorū a iuuenib;
s̄ flagacras humani ingeni, aut fortitudo ter
reni imperij
nec filij tytan p̄cusserrunt eum, nec
excelsi gygantes imposuerūt se illi
s̄ id ē, cōficio. Samaritudinis, salacritate,
sed iudith filia merari in specie fa
s̄ virtutum s̄ in baptismo
ciei sue dissoluit euꝝ. Exuit euꝝ se
s̄ actu veteris hoīs, p̄ quo vir stus cā dscrit:
vestimento viduitatis, et induit se
s̄ noui hoīs s̄ vñ letetur impetu
vestimento leticie in exultatōe filioꝝ
s̄ vñ exhibaret facie e. in oleo le, s̄ cristianis
israel. Unxit facie suam vnguento
s̄ fluentes motus cogitationū
colligauit cincinnoſ ſuos mitra ad
s̄ diuino timore et firmaspē. s̄ indumenta pedum
quibus preparati calcianti p̄ preparati e.p.a.
decipiendum illū. Sandalia eius
rapuerūt oculos eius: pulcritudo
s̄ volupatē.
eius captiuam fecit aīaz eius: am
putauit pugio ceruicem ei⁹. Hor
rēptates. s̄ mētētes
ruerūt per se cōstantiā eius, et medi
ſpācē ecclēsie s̄ p̄secutorēs
audaciā eius. Tūc vñlauerunt
ſdirigētū.
castra assyrioz̄ quādo appuerunt
ſ fideles ſ beati qui esuriūt et liūt.
humiles mei: arentes in siti. ſi
ecclēiarum. ſ agitas scripturarum
liū puellarū cōpunnerunt eos, et sic
ſ debiles. ſ gladio verbi
pueros fugientes occiderunt eos.
ſ dominus potē i p̄lio qui dat fortitudinem plebi
fue.
perierūt iñ p̄lio a facie dñi dei mei
ſ nouum testamentum, quod iñ nouum: quia deum
incarnatum nulla etas corporeis oculis antea aspe
xit:
Dymnū cantem⁹ domino et hym
non idolis: sed
predicādo alijs
num nouū cantemus deo nostro.
Adonay dñe magnus es tu: et p̄z
ſed per humili
tatem et subiectōz̄ placare
clarus in virtute, et quem superare
nemo potest. **Tibi seruat oēs crea**
ſ p̄ filiū ſ verbo dñi cel firmā
ſ pater: ſi ſint
tura tua q; dixisti et facta sunt. mi
ſanctum
ſi ſtisti ſpiritu tuū et creata sunt. et nō

Eruit enī se.
Unde ifya. Lōfusio ē
ancille sue, adolescen
tiae tue obliuisceris: et
oppribrij viduitatis
tue non recordaberis
amplius, q; dominabit
tur tui qui fecit te do
minus exercituum no
mē eius.

Morruerunt.
Notare dñs lector, vt
opio vera sit q; Lam
biles fili⁹ cyri a pleris
q; iste nabuchodono
ſor dictus sit q; persis.
medis et affirij ipauit
Adonay do. Et
Unū d.x. noib; ap̄d
hebreos significās q;
dñi creature domine
tur. Et notand q; vbi
q; ibis ponitur domi
nus, primum nomē te
trāgmaton est, et p̄prie
ad teū p̄tinet, et ineffa
bile dñs. Secundū p̄mu
ne qd̄ queit hoībus.
Et bene adonay do
minus filius dei dñs, q;
de⁹ et hō, domin⁹ et de
us q; oib; dominetur
vñ ab oib; timeatur,

